

Dioxine-monitoring in leghe- nen(opfok)voeders

GMP+ BCN NL2

Versie NL: 1 juli 2017

GMP+ Feed Certification scheme

Historie van het document

Revisie nr./ Datum van goedkeuring	Wijziging	Heeft betrekking op	Uiterste implementatie- datum
0.0 / 09-2011	Nieuw document		1-3-2012
1.0 / 11-2012	Nieuwe inleiding en gewijzigde tekst met betrekking tot het Feed Certification scheme	Gehele Document	01-03-2013
2.0 / 04-2017	Frequentie van dioxine analyse wordt verlaagd met 50%	4.2	01-07-2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	ALGEMEEN	4
1.2	STRUCTUUR VAN HET GMP+ FEED CERTIFICATION SCHEME	4
2	ACHTERGROND, TOEPASSING EN CERTIFICATIE	6
2.1	ACHTERGROND	6
2.2	SCOPE	6
2.3	TOEPASSING	6
2.4	CERTIFICATIE	6
3	TERMEN EN DEFINITIES	7
4	DIOXINE-MONITORING IN LEGHENNEN(OPFOK)VOEDER	8
4.1	ALGEMEEN	8
4.2	ANALYSEFREQUENTIE	8
4.3	MONSTERNAME	9
4.4	ANALYSE.....	9
4.5	ANALYSE-RESULTATEN.....	9
4.6	OVERSCHRIJDING ACTIEGRENS	10
4.7	OVERSCHRIJDING AFKEURGRENS	10

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

Het GMP+ Feed Certification scheme is geïnitieerd en ontwikkeld in 1992 door de Nederlandse diervoederindustrie als reactie op verschillende ernstige en minder ernstige incidenten met betrekking tot de besmetting van voedermiddelen. Het werd in eerste instantie opgezet als een nationaal schema, maar is uitgegroeid tot een internationaal schema dat wordt beheerd door GMP+ International in samenwerking met verschillende internationale belanghebbenden.

Hoewel het GMP+ Feed Certification scheme is ontstaan vanuit het perspectief van de veiligheid van diervoeder, is in 2013 de eerste standaard voor verantwoord diervoeder gepubliceerd. Daartoe zijn twee modules ontwikkeld; GMP+ Feed Safety Assurance (gericht op diervoederveiligheid) en GMP+ Feed Responsibility Assurance (gericht op verantwoord diervoeder).

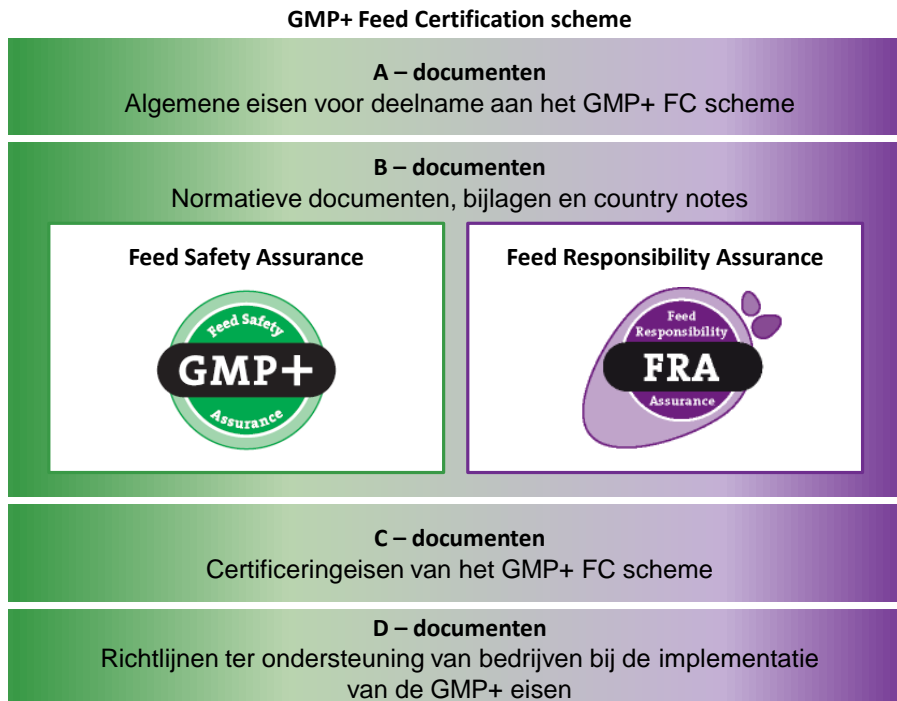
GMP+ Feed Safety Assurance is een complete module voor de borging van diervoederveiligheid in alle schakels van de diervoederketen. Aantoonbare borging van diervoederveiligheid is een 'verkooplicentie' in veel landen en markten en deelname aan de GMP+ FSA module kan dit uitstekend faciliteren. Op basis van praktijkbehoeften, zijn verschillende componenten in de GMP+ FSA module geïntegreerd, zoals voorschriften voor het kwaliteitsmanagementsysteem (ISO 9001), HACCP, productnormen, traceerbaarheid, monitoring, basisvoorwaardenprogramma, ketenbenadering en het Early Warning System.

Met de ontwikkeling van de GMP+ Feed Responsibility Assurance module, reageert GMP+ International op de vraag van GMP+ deelnemers. De diervoederindustrie wordt geconfronteerd met vragen over verantwoord werken, zoals bijvoorbeeld het gebruik van soja (met inbegrip van soja derivaten en sojaproducten) en vismeel dat wordt geproduceerd en verhandeld met respect voor mens, dier en het milieu. Om een verantwoord productieproces en handel aan te tonen, kan een bedrijf certificering aanvragen voor de GMP+ Feed Responsibility Assurance. Samen met de GMP+ partners, definieert GMP+ International op transparante wijze duidelijke voorschriften om veilig en verantwoord diervoeder te garanderen. Certificatie-instellingen zijn in staat om op onafhankelijke wijze de GMP+ certificering uit te voeren.

GMP+ International ondersteunt de GMP+ deelnemers met nuttige en praktische informatie door middel van een aantal hulpdocumenten, databases, nieuwsbrieven, vraag- en antwoordlijsten en seminars.

1.2 Structuur van het GMP+ Feed Certification scheme

De documenten in het GMP+ Feed Certification scheme zijn onderverdeeld in een aantal reeksen. De volgende pagina toont een schematische weergave van de inhoud van het GMP+ Feed Certification scheme:

Al deze documenten zijn beschikbaar via de website van GMP+ International (www.gmpplus.org) .

Het onderhavige document wordt aangeduid als de standaard GMP+ BCN-NL2 *Dioxine-monitoring in leghennen(opfok)voeders* en maakt onderdeel uit van de GMP+ FSA module.

2 Achtergrond, toepassing en certificatie

2.1 Achtergrond

Hoewel er voor pluimveevoeders (en grondstoffen) strikte normen zijn opgenomen in de GMP+ FSA module (en wetgeving), kan het voorkomen dat een leghennen(opfok)voeder aan de norm voldoet, maar toch een normoverschrijding van dioxine in de eieren veroorzaakt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het kleine verschil tussen de norm voor dioxine in leghennen(opfok)voeders en de norm voor dioxine in eieren (rekening houdend met verbandhoudende overdrachtsfactoren).

De Nederlandse eierensector wil de kans op overschrijding van de dioxinenorm in eieren voorkomen. De Nederlandse diervoedersector heeft om die reden verzocht om een strikt monitoringsprogramma op te stellen voor leghennen(opfok)voeders. Ook is er een actiegrens afgesproken die lager is dan de reguliere actiegrens zoals opgenomen in GMP+ BA1 *Productnormen*. Vanaf die lagere actiegrens moeten alle leghennen(opfok)voeder-producenten meldingen doen aan de pluimveehouder zodat deze maatregelen kan nemen.

In deze Country Note zijn voorwaarden opgenomen voor deze dioxine-monitoring en de actieve melding aan de pluimveehouder bij overschrijding van de actiegrens en afkeurgrens.

Toelichting:

Uiteraard is leghennen(opfok)voeder niet de enige veroorzaker van een verhoogd gehalte aan dioxine in eieren. De focus van dit monitoringsprogramma ligt echter op de relatie tussen dioxine in leghennen(opfok)voeders en dioxine in eieren.

2.2 Scope

Deze Country Note bevat voorwaarden voor dioxine-monitoring van leghennen(opfok)voeders.

2.3 Toepassing

Deze Country Note kan aanvullend toegepast worden naast een GMP+ certificaat met de scope productie van mengvoeder. Het is voor GMP+ deelnemers niet verplicht zich aanvullend voor deze Country Note te certificeren. Indien de GMP+ deelnemer besluit zich aanvullend te laten certificeren, dient de GMP+ deelnemer te voldoen aan de voorwaarden genoemd in deze Country Note.

2.4 Certificatie

Certificatie vindt plaats per bedrijfslocatie (zoals bij certificatie voor andere GMP+ standaarden). Certificatie volgens deze Country Note wordt geregistreerd in de bedrijvendatabase van GMP+ International en wordt bevestigd op een GMP+ certificaat.

3 Termen en definities

Zie voor definities GMP+ A2 *Definities en afkortingen*.

4 Dioxine-monitoring in leghennen(opfok)voeder

4.1 Algemeen

De deelnemer dient een monitoringsprogramma op te stellen voor de monitoring van dioxine en dioxine-achtige PCB's in leghennen(opfok)voeders. Dit monitoringsprogramma moet minimaal voldoen aan de voorwaarden in deze Country Note.

4.2 Analysefrequentie

De frequentie van analyse (op jaarbasis) wordt berekend aan de hand van de volgende formule

$$\text{Frequentie} = \frac{\sqrt{\text{Volume}}}{100} * \text{'kans'} * \text{'ernst'}$$

Variabele	Toelichting
Frequentie	Het aantal te onderzoeken monsters (op jaarbasis), waarin op dioxine en dioxineachtige PCB's wordt onderzocht.
Volume	Volume in tonnen leghennen(opfok)voeder per jaar. Het aantal te analyseren monsters is gebaseerd op de hoeveelheid leghennen(opfok)voeder dat wordt geproduceerd. Naarmate de hoeveelheid leghennen(opfok)voeder groter wordt, is het aantal te analyseren monsters per ton kleiner. Voor het berekenen van het analysefrequentie is het toegestaan het volume van leghennenvoeder en leghennen-opfokvoeder bij elkaar op te tellen.
Kans	De standaardwaarde voor kans is 1. Periodiek zal op basis van de analyseresultaten de kanswaarde worden herzien. Vooralsnog is deze ingeschaald op 4 0.5 .
Ernst	Deze factor drukt de mate van schadelijkheid van een ongewenste stof uit. Voor de hoogte van de waarde voor ernst is aangesloten bij datgene wat in de FSD is vastgelegd. Voor dioxine is de standaardwaarde voor ernst 5.

De deelnemer dient:

- de berekende frequentie altijd af ronden naar boven.
- een minimumfrequentie van **12 6** te hanteren
- het aantal te nemen monsters (waar mogelijk) gespreid over het jaar te nemen.

Het is toegestaan dat deelnemers die minder dan 50.000 ton leghennen(opfok)voeder per jaar produceren, hun bemonstering en analyseverplichtingen gezamenlijk uitvoeren in een collectief monitoringsplan. Dit plan dient te worden goedgekeurd door GMP+ International. Met betrekking tot deze optie gelden de volgende voorwaarden:

- Vastgelegd dient te zijn welke bedrijven deelnemen.
- Het collectieve plan dient te voldoen aan de voorwaarden uit deze Country Note en aan relevante andere GMP+ voorwaarden.
- Individuele deelnemers dienen een minimumfrequentie van **4 2** te hanteren (in tegenstelling tot de minimumfrequentie van **12 6** voor deelnemers die niet deelnemen aan een collectief monitoringsplan).

- d. Alle deelnemende bedrijven verkrijgen alle relevante bemonstering en analyseresultaten.
- e. Goedkeuring van dit plan (door het GMP+ International) houdt in dat deelnemende bedrijven in principe op dit punt niet meer geaudit behoeven te worden. Uiteraard zal de auditor wel nagaan wat de deelnemer heeft gedaan met de verkregen analyseresultaten.

Toelichting:

Voorbeeld bij een productie van 75.000 ton op jaarbasis:

$$\text{Analysefrequentie} = \frac{\sqrt{75.000}}{100} * 4 * 0.5 * 5 = 44.7 \text{ analyses per jaar}$$

4.3 Monstername

De monsters dienen te worden genomen door de deelnemer (of in opdracht van de deelnemer) conform de voorwaarden uit GMP+ BA13 *Minimumvoorwaarden monstername*.

4.4 Analyse

De genomen monsters dienen te worden geanalyseerd op dioxinen en dioxine-achtige PCB's.

De analyses dienen uitgevoerd te worden bij een laboratorium dat is gecertificeerd (GMP+ B10 Laboratoriumonderzoek) of geaccrediteerd (ISO 17025) voor het uitvoeren van deze analyses in leghennen(opfok)voeder. Voor de analyse dient gebruik te worden gemaakt van de referentiemethode HR-GCMS.

De deelnemer dient aantoonbaar afspraken te maken met het laboratorium over:

- a. een zo kort mogelijke analysetermijn.
- b. inzage door de deelnemer in de ringtest-rapportages van de ringtesten (met betrekking tot analyses op dioxinen en dioxine-achtige PCB's in leghennen(opfok)voeder) waar het laboratorium aan deelneemt.

4.5 Analyse-resultaten

Zodra de analyse-resultaten zijn ontvangen, dient de deelnemer deze analyseresultaten te beoordelen met gebruikmaking van de productnormen uit GMP+ BA1 *Productnormen*. In tegenstelling tot de actiegrens die in GMP+ BA1 is opgenomen, dient voor deze Country Note de actiegrens voor dioxinen van 0,4 ng WHO PCDD/F-TEQ/kg leghennen(opfok)voeder te worden gehanteerd. De afkeurgrens die van toepassing is in deze Country Note is gelijk aan de afkeurgrens uit GMP BA1 *Productnormen*.

Bij de interpretatie van de analyse-uitslag dient de deelnemer geen rekening te houden met de meetonzekerheid. Het gerapporteerde analyseresultaat is dus maatgevend.

Indien er sprake is van een overschrijding van de actiegrens of de afkeurgrens, dient de deelnemer te handelen conform respectievelijk paragraaf 4.6 of 4.7 van deze Country Note.

Alle analyse-resultaten dienen te worden ingestuurd aan de Feed Safety Database, onderdeel DOS (Databank Ongewenste Stoffen). GMP+ International zal deze resultaten gebruiken voor het periodiek evalueren van de voorwaarden uit deze Country Note.

4.6 Overschrijding actiegrens

Indien de actiegrens wordt overschreden, dient de deelnemer:

- a. De pluimveehouder(s) binnen 24 uur te informeren over het feit dat de actiegrens in de betreffende partij is overschreden. Daarbij dient de deelnemer ook te vermelden welke levering aan de pluimveehouder het betreft.
- b. Een heranalyse uit te voeren van het leghennen(opfok)voeder om de uitslag van het eerste resultaat te bevestigen.
- c. Op basis van een HACCP-analyse te bepalen welke grondstoffen het verhoogde dioxinegehalte mogelijk hebben veroorzaakt en een analyse uit te voeren op deze grondstoffen.
- d. GMP+ International te informeren over de actiegrensoverschrijding. Dit dient te gebeuren via het daarvoor beschikbare formulier.

Toelichting:

De pluimveehouder zal vervolgens zijn afnemer (eierpakstation) informeren over het feit dat hij leghennen(opfok)voeder heeft ontvangen met een verhoogd dioxinegehalte. Het eierpakstation zal vervolgens (risicogebaseerd) extra monsters van de eieren nemen van de betreffende pluimveehouder en zal deze bevindingen terugkoppelen aan de GMP+ deelnemer.

4.7 Overschrijding afkeurgrens

Indien de afkeurgrens wordt overschreden, dient de deelnemer:

- a. Te voldoen aan de voorwaarden uit de GMP+ FSA module met betrekking tot afwijkende producten.
- b. De pluimveehouder(s) binnen 24 uur te informeren over het feit dat de afkeurgrens in de betreffende partij is overschreden. Daarbij dient de deelnemer ook te vermelden welke levering aan de pluimveehouder het betreft.
- c. GMP+ International te informeren (conform GMP+ BA5 *Minimumvoorwaarden EWS*).
- d. De nationale autoriteiten te informeren (indien dit een wettelijke verplichting is).

Daarnaast dient de deelnemer:

- a. Een heranalyse uit te voeren van het leghennen(opfok)voeder om de uitslag van het eerste resultaat te bevestigen.
- b. Op basis van een HACCP-analyse te bepalen welke grondstoffen het verhoogde dioxinegehalte mogelijk hebben veroorzaakt en een analyse uit te voeren op deze grondstoffen.

Toelichting:

De pluimveehouder zal vervolgens zijn afnemer (eierpakstation) informeren over het feit dat hij leghennen(opfok)voeder heeft ontvangen met een verhoogd dioxinegehalte. Het eierpakstation zal vervolgens (risicogebaseerd) extra monsters van de eieren nemen van de betreffende pluimveehouder en zal deze bevindingen terugkoppelen aan de GMP+ deelnemer.

GMP+ International

Braillelaan 9

2289 CL Rijswijk

The Netherlands

t. +31 (0)70 – 307 41 20 (Office)

+31 (0)70 – 307 41 44 (Help Desk)

e. info@gmpplus.org

Disclaimer:

Deze publicatie is vastgesteld om belangstellenden te informeren over GMP+ normen. De publicatie wordt regelmatig geactualiseerd. GMP+ International B.V. is niet aansprakelijk voor eventuele onvolkomenheden in deze publicatie.

© GMP+ International B.V.

Alle rechten voorbehouden. De informatie uit deze publicatie mag worden geraadpleegd op het scherm, gedownload en geprint, mits dit gebeurt voor eigen, niet-commercieel gebruik. Voor ieder ander gewenst gebruik dient vooraf schriftelijke toestemming van GMP+ International B.V. te worden verkregen.

